

Slovak international scientific journal

№40, 2020

Slovak international scientific journal

VOL.3

The journal has a certificate of registration at the International Centre in Paris – ISSN 5782-5319.

The frequency of publication – 12 times per year.

Reception of articles in the journal – on the daily basis.

The output of journal is monthly scheduled.

Languages: all articles are published in the language of writing by the author.

The format of the journal is A4, coated paper, matte laminated cover.

Articles published in the journal have the status of international publication.

The Editorial Board of the journal:

Editor in chief – Boleslav Motko, Comenius University in Bratislava, Faculty of Management

The secretary of the journal – Milica Kovacova, The Pan-European University, Faculty of Informatics

- Lucia Janicka – Slovak University of Technology in Bratislava
- Stanislav Čerňák – The Plant Production Research Center Piešťany
- Miroslav Výtisk – Slovak University of Agriculture Nitra
- Dušan Igaz – Slovak University of Agriculture
- Terézia Mészárossová – Matej Bel University
- Peter Masaryk – University of Rzeszów
- Filip Kocisov – Institute of Political Science
- Andrej Bujalski – Technical University of Košice
- Jaroslav Kovac – University of SS. Cyril and Methodius in Trnava
- Paweł Miklo – Technical University Bratislava
- Jozef Molnár – The Slovak University of Technology in Bratislava
- Tomajko Milaslavski – Slovak University of Agriculture
- Natália Jurková – Univerzita Komenského v Bratislave
- Jan Adamczyk – Institute of state and law AS CR
- Boris Belier – Univerzita Komenského v Bratislave
- Stefan Fišan – Comenius University
- Terézia Majercakova – Central European University

1000 copies

Slovak international scientific journal

Partizanska, 1248/2

Bratislava, Slovakia 811 03

email: info@sis-journal.com

site: <http://sis-journal.com>

CONTENT

ECONOMY

Spiryagin W.

ANALYTICAL APPROACHES TO HISTORICAL TENDENCIES, DEVIATIONS OF ECONOMIC SYSTEM AND FINANCIAL INTERRELATIONS 3

Alieva T.

ESSENCE AND FEATURES OF SOCIAL PROJECTS AND SOURCES OF THEIR FINANCE 9

Diachynska O., Diachynskiy A.

ENTERPRISE ASSETS MANAGEMENT 12

Kysh L.

REALIZATION OF PRODUCTS BY AGRICULTURAL ENTERPRISES IN CONDITIONS FOR THE CHANGE OF THE MARKET CONJUNCTURE 17

Kozachenko A.

FINANCIAL SUSTAINABILITY OF THE ENTERPRISE: FEATURES OF RECOGNITION AND STRATEGY OF PROVIDING IN MODERN CONDITIONS 23

Korpaniuk T., Dovhan P.

NON-PERFORMANCE LONG-TERM BANKING LOANS IN UKRAINE: ACCOUNTING AND ANALYSIS PROBLEMS 30

Yuzikhina K., Kravchenko A., Elkina N.

ELECTRONIC DOCUMENT MANAGEMENT AS AN EFFECTIVE TOOL TO REDUCING CORRUPTION (ON THE EXAMPLE OF CUSTOMS AUTHORITIES) 38

Markevych L.

PROSPECTS OF DEVELOPMENT AND FEATURES OF ORGANIC PRODUCTION MARKET FORMATION IN UKRAINE 42

Podolyanchuk O., Koval N.

MONETARY FUNDS AS A CONCEPT IN ACCOUNTING 48

Razumovskiy D.

EMPLOYMENT TYPICAL MODELS OF FINANCIAL BEHAVIOR OF POPULATION IN THE CONDITIONS OF MACROECONOMIC INSTABILITY 54

Razumovskaya E., Gainutdinov B.

MECHANISM OF FINANCIAL STRATEGY OF INDUSTRIAL COMPANY 57

Lebedev A., Razumovskaya E.

CENTRAL BANK OF RUSSIA FINANCIAL POLICY AS AN ELEMENT OF FINANCIAL REGULATION OF THE ECONOMY 59

Yurchuk N., Kiporenko S.

FOREIGN DIRECT INVESTMENT: ASSESSMENT OF INVOLVEMENT IN THE ECONOMY OF UKRAINE 62

Изд-во Моск. гуманит.-социальн. академии: Флинта, 2003.)

4. Викторова Т.Б. Социальное проектирование – социальное действие // Дополнительное образование. - №1, 2006. – С. 51-53.

5. 40 советов как найти деньги на бизнес через краудфандинг. [Электронный ресурс]. URL:<http://www.russtartup.ru/znaniya/40-sovetov->

[kak-najti-dengi-na-biznes-cherez-kraudfanding.html#ixzz3qc5DTMVP](#) (дата обращения: 23.03.2020)

6. Поморцева И.М., Алиева Т.М. Проектный подход к формированию бизнес-стратегий малого бизнеса на современном рынке недвижимости // Вестник РГГУ. Серия: экономика. Управление. Право. 2016. № 3 (5). С. 23-33.

УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Дячинська О.М.

*асистент кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій,
Вінницький національний аграрний університет, Україна,*

Дячинський А.В.

магістрант,

Вінницький національний аграрний університет, Україна

ENTERPRISE ASSETS MANAGEMENT

Diachynska O.

*Lecturer of the Department of Mathematics, Physics and Computer Technologies,
Vinnytsia National Agrarian University, Ukraine,*

Diachynskiy A.

Master course student

Vinnytsia National Agrarian University, Ukraine

Анотація

У статті розглянуто поняття «активи» в системі фінансового менеджменту, основні принципи та основні етапи управління активами.

Проаналізовано структуру активів сільськогосподарських підприємств України за 2014-2018 роки, ефективність управління активами підприємств. Здійснено аналіз структури активів ТОВ «Селищанське». Запропоновано шляхи вдосконалення управління активами підприємства.

Abstract

The article considers the concept of «assets» in the financial management system, the basic principles and main stages of assets management.

The structure of assets of agricultural enterprises of Ukraine for the years 2014-2018 is studied, the effectiveness of their management is analyzed. The structure of assets of the LLC «Selyshchanske» is investigated. The ways for the improvement of the enterprise assets management are offered.

Ключові слова: фінансовий менеджмент, активи, оборотні активи, необоротні активи, управління активами.

Keywords: financial management, assets, current assets, fixed assets, assets management.

Вступ

Сьогодні кожне підприємство перед собою ставить вирішення таких важливих питань як стабільність функціонування та максимізація прибутку. Щоб досягти поставлених цілей потрібно сформулювати чітку і ефективну фінансову політику управління активами підприємства. Тому актуальною проблемою в даний час залишається розробка її досконалого механізму і застосування його на практиці. Саме ефективне формування і регулювання обсягу активів сприятиме підтримці оперативності виробничого і фінансового циклів діяльності, оптимального рівня ліквідності. А отже, високої платоспроможності і фінансової стійкості підприємства, досягнення ним важливих стратегічних переваг і забезпечить його конкурентоспроможність у довгостроковому періоді.

Прийняття ефективних управлінських рішень на підприємстві залежить від результатів оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання, яка передбачає не тільки обчислення окремих коефіцієнтів, але і вивчення певного набору показників, які відображають різні аспекти діяльності підприємства.

Якщо управлінський персонал буде постійно проінформований про поточний рівень фінансової стійкості, платоспроможності підприємства, його здатність до подальшого розвитку, то він зможе попередити про розвиток негативних кризових явищ на підприємстві.

Управління активами буде ефективним і приведе до успішного досягнення мети, при грамотному та адекватному використанні політики управління, управлінських технологій та інструментів.

Мета даної роботи проаналізувати структуру активів сільськогосподарських підприємств України за 2014-2018 роки, ефективність управління активами підприємств. Запропонувати шляхи вдосконалення управління активами підприємств.

Запропоновувати шляхи вдосконалення управління активами підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженню особливостей структурного аналізу активів підприємств присвятили свої наукові праці І.М. Репіна, І. О. Бланк, М.А. Болух, М.І. Горбатов, Л.А. Лахтіонова, П.Я. Попович, Т.Г. Рзаєва.

Значний внесок в дослідження проблем управління активами зробили такі вчені як С.Л. Береза, О.С. Філімоненков, Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голова, Є.В. Калюга, М.В. Кужельний та ін.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Однією з найважливіших категорій фінансового менеджменту є активи підприємства. Вони являють собою економічні ресурси, сформовані за рахунок інвестованого в них капіталу, які контролюються підприємством і характеризуються вартістю, продуктивністю, здатністю генерувати дохід. Їх постійний оборот у процесі використання пов'язаний з факторами ризику, часу та ліквідності [1].

Так, А.М. Поддєрьогін [2] під активами розуміє ресурси, які перебувають у розпорядженні підприємства і використання яких веде до збільшення економічних вигід у майбутньому.

Калетнік Г.М. [3] «активи – ресурси, контрольовані підприємством в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до збільшення економічних вигід у майбутньому».

Отже, активи – це ресурси, які отримані підприємством в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до збільшення економічних вигід у майбутньому.

Виділимо основні принципи управління активами підприємства:

1) управління активами має базуватись на державному підході при оцінюванні економічних процесів, явищ, результатів діяльності, тобто при управлінні необхідно враховувати відповідність державній економічній, соціальній, екологічній, міжнародній політиці та законодавству;

2) науковий характер, тобто має базуватись на положеннях діалектичної теорії пізнання, враховувати вимоги економічних законів розвитку, використовувати досягнення науково-технічного прогресу і передового досвіду, новітні методи економічних досліджень;

3) комплексність управління вимагає охоплення всіх ланок і сторін діяльності, всебічного вивчення причинних залежностей в діяльності банку;

4) управління покликане бути дієвим, активно впливати на процес діяльності підприємства і його результати, своєчасно виявляючи недоліки, прорахунки, упущення в роботі.

5) єдність стратегічного (перспективного) і тактичного (поточного) планування означає відповідність тактичних планів стратегічним цілям, з метою забезпечення безперервності відповідного процесу.

6) оперативність означає вміння швидко і чітко проводити оцінювання ситуації, приймати управлінські рішення і втілювати їх в життя; управління має бути ефективним, тобто витрати на утримання управлінського персоналу мають давати багатократний ефект [4].

Відповідно до строків та специфіки використання у виробничій діяльності активи поділяються на необоротні та оборотні.

Під необоротними активами слід розуміти матеріальні та нематеріальні ресурси, які належать підприємству та забезпечують його функціонування, строк корисної експлуатації яких становить більше одного року або операційного циклу, якщо він більший, ніж рік. До необоротних активів належать нематеріальні активи, незавершене будівництво, основні засоби, довгострокові біологічні активи, довгострокові фінансові інвестиції, довгострокова дебіторська заборгованість, відстрочені податкові активи та інші необоротні активи [5].

Оборотні активи беруть участь у процесі виробництва та реалізації продукції. Активи, що використовуються у виробничому процесі протягом одного операційного циклу, повністю переносять свою вартість на вартість виробленої продукції і часто змінюють свою початкову форму, а ті, які мають грошову форму, безпосередньо не беруть участі у процесі виробництва. Вони обслуговують кругообіг капіталу підприємства та об'єднують процеси виробництва й реалізації продукції [3].

Метою управління активами є забезпечення діяльності підприємства оптимальним обсягом фінансових ресурсів у конкретний період часу, організація формування їх необхідного рівня та раціонального використання, максимізація прибутку та забезпечення підвищення ринкової вартості підприємства [6].

Основними етапами управління активами підприємства є аналіз забезпеченості підприємства ними; встановлення потреби в загальному обсязі активів на наступний період; оптимізація складу активів в наступному періоді; вибір найбільш прогресивних видів активів в процесі задоволення необхідності в них.

На основі статистичних даних Державної служби статистики України проведено аналіз структури активів сільськогосподарських підприємств України за 2014-2018 роки і побудовано гістограму їхньої динаміки (таб. 1, рис.1) [7].

Структура активів сільськогосподарських підприємств України за 2014-2018 роки					
Роки	Баланс	Оборотні активи		Необоротні активи	
Роки	млн.грн.	млн.грн.	Питома вага у структурі балансу, %	млн.грн.	Питома вага у структурі балансу, %
2014	390607,0	267565,795	68,5	123041,205	31,5
2015	685844,9	514383,675	75,0	171461,225	25,0
2016	1537319,1	1319019,7878	85,8	218299,3122	14,2
2017	911614,1	639041,4841	70,1	272572,6159	29,9
2018	996345,6	671536,9344	67,4	324808,6656	32,6

Складено та розраховано за даними Державної служби статистики України [7]

Аналізуючи статистичні дані таб.1 та рис.1, значимо, що на оборотні активи за досліджуваний період (2014-2018 роки) припадає найбільша питома вага в структурі активів сільськогосподарських підприємств (68,5-67,4%). А це свідчить про формування досить мобільної структури активів і

прискорену оборотність, наявність значних сум дебіторської заборгованості за товари, роботу і послуги. Частка ж необоротних активів у загальній вартості активів сільськогосподарських підприємств за період 2014-2016 роки зменшується від 31,5 % до 14,2 % , і до 2018 року зростає до 32,6 %.

Рис. 1 Динаміка структури активів сільськогосподарських підприємств України за 2014-2018 роки

Зменшення питомої ваги необоротних активів пов'язане з неспроможністю сільськогосподарських підприємств замінити застарілі та зношені основні засоби новими, нестабільною ціновою ситуацією на ринку матеріальних ресурсів. Така ситуація призвела до того, що технічний потенціал і ремонтно-обслуговувальна база аграрного сектора України не відповідають вимогам науково обґрунтованих потреб сільськогосподарського виробництва. Зростання ж частки необоротних активів у загальній вартості активів сільськогосподарських підприємств свідчить про імобілізацію капіталу, яка в умовах необхідності прискорення обороту капіталу має негативний ефект.

Погоджуємося з поглядом І.М. Репіної, що під впливом структурних зрушень в економіці та переоцінки вартості економічних ресурсів на ринку намітилася тенденція до зрівноваження структури активів підприємств. Використання контролінгу в системі менеджменту підприємств поступово оптимізує витрати на активацію економічних ресурсів і зменшує розрив між частками необоротних і оборотних активів [8].

Отже, важливу роль у процесі управління активами має співвідношення між необоротними та оборотними активами. Нестача оборотних активів може призвести до періодичних збоїв у роботі підприємства, зниження ліквідності, зниження його фінансової стабільності. Нестача необоротних активів – до недостатності обладнання, робочих приміщень, невиконання запланованих обсягів виробництва, і як наслідок, до зниження ринкової вартості підприємства. Надмірний обсяг оборотних активів обумовить наявність у підприємства тимчасово недіючих активів, надлишкових витрат фінансування; а надмірний обсяг необоротних – до погіршення рівня їх корисного використання та зниження вартості підприємства.

Метою управління оборотним капіталом є забезпечення безперервності і ефективності операційної діяльності підприємства. Результат ефективності цієї політики проявляється насамперед у формуванні та підтримці оптимальної структури оборотних активів і поточних зобов'язань, що в свою чергу сприяє фінансовій стійкості підприємства.

тва, високому рівню кредитоспроможності та інвестиційній привабливості підприємства. Також цей показник відіграє важливу роль в обґрунтуванні рішення про зміну структури фінансування і форму-

вання кредитної політики по відношенню до покупців і постачальників.

Проаналізуємо склад і структуру активів ТОВ «Селищанське» і запропонуємо шляхи вдосконалення управління активами даного підприємств.

Таблиця 2

Аналіз складу та структури активів ТОВ «Селищанське»

Показники	2016 р.		2017 р.		2018 р.	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
I. Необоротні активи, з них:	9199	7,8	9822	8,4	66821	33,4
основні засоби	9134	0,1	9773	8,4	66514	33,2
II. Оборотні активи, з них:	108613	92,2	107019	91,6	133294	66,6
Запаси:	11399	9,7	23836	20,4	16624	8,3
виробничі запаси	1116	0,95	1142	0,97	1686	0,84
незавершене виробництво	9264	7,9	7931	6,8	11119	5,6
готова продукція	1017	0,9	11840	10,1	1445	0,7
товари	2	0,002	2923	2,5	2374	1,2
поточні біологічні активи	41	0,03	60	0,05	86	0,04
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	9299	7,9	1439	1,2	30383	15,2
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	87531	74,3	39354	33,7	26549	13,3
Дебіторська заборгованість з бюджетом	211	0,2	273	0,2	98	0,05
Інша поточна дебіторська заборгованість	119	0,10	42032	35,9	44708	22,3
Грошові кошти та їх еквіваленти	4	0,003	12	0,01	14846	7,4
Разом	117812	100	116841	100	200115	100

Аналіз структури активів ТОВ «Селищанське» (таб.2, рис.2) свідчить про значне зростання необоротних активів підприємства з 9199 тис. грн. в 2016 р. до 66821 тис. грн в 2018 р., або в 7,3 рази. Обсяг оборотних активів зростає за роками з 108613 тис. грн. до 133294 тис. грн., або в 1,22 рази.

В структурі активів ТОВ «Селищанське» левову частку займають оборотні активи і ця частка скоротилась, і в 2018 р. становить 66,6 %. Оборотні активи в своїй структурі в основному представлені запасами (12,5%) та дебіторською заборгованістю (76,3%).

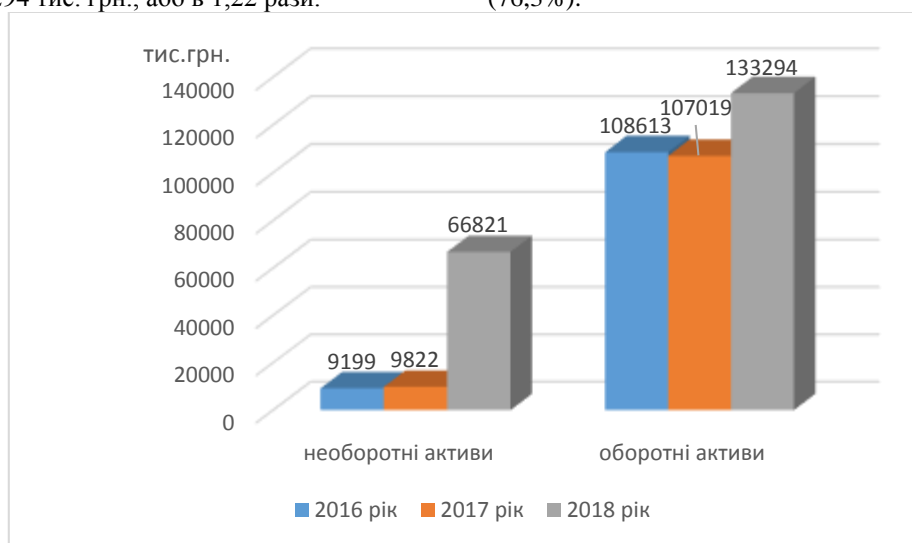

Рис.2. Формування активів ТОВ «Селищанське» за 2016-2018 роки

Запаси створюються на всьому шляху просування товарно-матеріальних цінностей – від місця їх виробництва до місць безпосереднього використання матеріальних ресурсів на підприємстві. Перш ніж виробничі запаси перейдуть у форму запасів готової продукції, вони проходять кілька етапів обробки з відповідними витратами праці [3].

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги – заборгованість покупців або замовників за надану їм продукцію, товари, роботи, послуги (крім заборгованості, яка забезпечена векселем) [3].

Спостерігаємо скорочення дебіторської заборгованості за виданими авансами та зростання

дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги.

Грошові кошти – це кошти в національній та іноземній валюті у касі підприємства, на поточних рахунках та інших рахунках, які можуть бути використані для поточних операцій [3].

В структурі активів ТОВ «Селищанське» переважають оборотні активи як найбільш рухлива частина активів. В структурі оборотних активів вагоме місце посідає готова продукція, що вимагає прийняття правильних рішень щодо управління нею.

Прибутковість підприємства значною мірою залежить від ефективності використання активів, власного капіталу.

Аналіз даних фінансової звітності підприємства показав, що темпи приросту власного капіталу ТОВ «Селищанське» мають тенденцію до скорочення в 2017 р. (з 138,1% до 98,7%) та знову зростають в 2018 р. до 138,7%.

Тобто, можемо зробити висновки, що підприємство неефективно використовує власний капітал та активи, оскільки їх рентабельність знижується впродовж 2015-2017 рр.: власного капіталу – з 34,19% до 21,1%, активів – з 16,04% до 7,25%.

Отже, основними шляхами оптимізації структури активів підприємства є:

- удосконалення загального обсягу необоротних активів з урахуванням можливих резервів підвищення продуктивного їх використання у майбутньому періоді та забезпечення своєчасного оновлення матеріально-технічної бази підприємства;
- скорочення частково недіючого устаткування;
- запровадження новітніх технологій при створенні продукції;
- забезпечення подальшої інтенсифікації виробничих процесів;
- прискорення оборотності оборотних активів у цілому та окремих їхніх елементів;
- прискорення обороту виробничих запасів та дебіторської заборгованості і некритичного уповільнення оборотності кредиторської заборгованості підприємства постачальникам.

Тому основними шляхами фінансового менеджера по вдосконаленню управління оборотними активами ТОВ «Селищанське» є:

- 1) постійний розрахунок нормативів оборотних засобів;
- 2) розробка політики управління оборотними активами;
- 3) розробка плану фінансування по поставці товарно-матеріальних цінностей.

Основними етапами політики управління необоротними активами підприємства є:

1. Аналіз операційних необоротних активів підприємства у попередньому періоді, що проводиться з метою вивчення динаміки загального обсягу і структури необоротних активів, ступеня їх придатності, інтенсивності оновлення та ефективності використання.

2. Оптимізація загального обсягу і складу необоротних активів підприємства. Розрахунки здійснюються з урахуванням виявлених у процесі аналізу можливих резервів підвищення продуктивного використання необоротних активів у майбутньому періоді.

Висновки.

На основі аналізу структури активів сільськогосподарських підприємств України за 2014-2018 роки, показано, що за досліджуваній період найбільша питома вага в структурі активів сільськогосподарських підприємств припадає на оборотні активи (68,5-67,4%), що свідчить про формування досить мобільної структури активів і прискорену оборотність, наявність значних сум дебіторської заборгованості за товари, роботу і послуги. Частка ж необоротних активів у загальній вартості активів

сільськогосподарських підприємств за період 2014-2016 роки зменшується від 31,5 % до 14,2 % , і до 2018 року зростає до 32,6 %. Зокрема проаналізовано склад і структуру активів ТОВ «Селищанське» і запропоновано шляхи вдосконалення управління активами даного підприємства.

Встановлено, що підвищити ефективність управління активами підприємства можна шляхом організації більш раціонального і ефективного використання необоротних та оборотних активів. Шляхами підвищення ефективності використання оборотних активів є прискорення оборотності оборотних активів, підвищення рентабельності оборотних активів, мінімізація витрат оборотних активів у процесі їх використання, оптимізація запасів ресурсів і незавершеного виробництва, скорочення тривалості виробничого циклу, поліпшення організації матеріально-технічного забезпечення та прискорення реалізації товарної продукції. Проведення необхідного комплексу заходів спрямоване на скорочення дебіторської заборгованості та зростання грошових коштів повинне забезпечити удосконалення структури оборотних активів. З метою підвищення ефективності політики управління оборотними активами суб'єктам господарювання доцільно збільшувати ефективність використання необоротних активів, що дасть змогу скоротити потребу в них, а відтак і в обсязі необхідного їх фінансування, а також забезпечити сталість темпів економічного розвитку підприємства за рахунок більш раціонального використання власних фінансових ресурсів.

Список літератури

1. Вдовенко Л.О., Михальчишин М.С., Степовий В.О. Роль фінансового менеджменту в діяльності підприємств. Інтернаука. 2018. №13(53). С. 11-15.
2. Поддєрьогін А.М. Фінансовий менеджмент: підруч. Київ: КНЕУ, 2005. 627 с.
3. Калетнік Г.М., Даниленко А.С., Варченко О.М., Ціхановська В.М. Фінансовий менеджмент: підруч. Київ: Хай-Тек Прес, 2013. 688с.
4. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2013. 504 с.
5. Вареник В.М., Євтушенко Я.С. Діагностичний аналіз ефективності управління активами підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2018. Вип. 1(12). С.117-122.
6. Філімоненков О.С. Фінанси підприємства: навч. посіб. Київ: Ельга, Ніка-Центр, 2002. 360 с.
7. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Рєпіна І.М. Аналіз структури активів підприємств за видами економічної діяльності. Проблеми економіки. 2012. № 4. С. 34-39.
9. Вдовенко Л.О., Недомовна В.М., Курілець А.А. Управління активами в забезпеченні фінансової безпеки підприємства. Економічні та соціальні перспективи децентралізації в Україні: моногр. [авт. кол. Є.В. Афанасьєв та інші] під заг. ред. Ю.З. Драчука, В.Я.Швеця, М.С. Пашкевич. Дніпропетровськ: НГУ, 2016. 231 с.
10. Олійник Т.О., Мірошніченко О.В. Основні напрями підвищення ефективності управління активами. Інвестиції: практика та досвід. 2014. № 21. С.74-77.